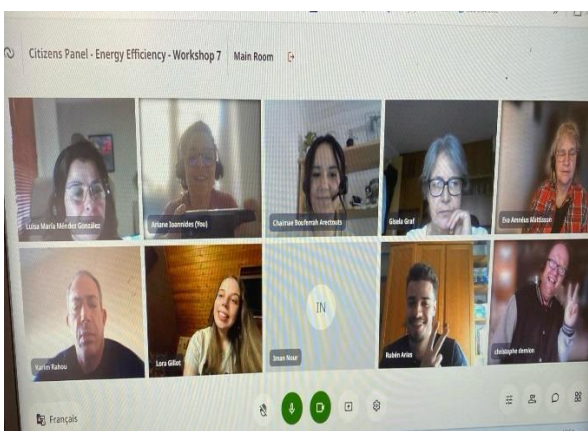

Európska panelová diskusia občanov o energetickej efektívnosti

Zhrnutie druhého zasadnutia

[15. – 17. marca 2024]

Od prekážok k riešeniam: zhrnutie interaktívneho online zasadnutia

Na druhom zasadnutí európskej panelovej diskusie občanov o energetickej efektívnosti sa zúčastnilo 144 ľudí z celej EÚ. Víkend sa niesol v duchu online diskusie, ktorá prebiehala vo virtuálnom online prostredí Hyperfair a na platforme Interactio.

Cieľom zasadnutia bolo prediskutovať a navrhnúť prvé odporúčania na základe šiestich kľúčových tém identifikovaných počas prvého zasadnutia: tri sektorové témy (budovy, doprava a energetická infraštruktúra) a tri zastrešujúce otázky (sociálna spravodlivosť, EÚ vo svetovom hospodárstve, záujmy rôznych aktérov).

Rovnako ako pri prvom zasadnutí boli zúčastnení občania v sobotu na online zasadnutí rozdelení do 12 podskupín a diskusie mali túto štruktúru:

- **Brainstorming:** Každá skupina pracovala na pridelenej téme a skúmala nápady na zlepšenie energetickej efektívnosti. V procese vedenom expertmi každý z občanov vypracoval 1 až 2 návrhy odporúčaní týkajúcich sa tejto témy.
- **Rozvinutie:** Po krátkej prestávke občania zdokonalili svoje odporúčanie a zvolili si zástupcu, ktorý prezentoval ich nápady inej pracovnej skupine.
- **Spätná väzba a preskúmanie:** Popoludní mala každá pracovná skupina pracovať na odporúčaní inej skupiny, vyjadriť sa k nemu, doplniť ho a rozpracovať. To znamenalo, že skupiny mohli pracovať na viac ako jednej téme a maximalizoval sa dohľad a spätná väzba.

Druhé zasadnutie: Prehľad podľa jednotlivých dní

PRVÝ DEŇ

Uvítací príhovor zástupkyne generálnej riaditeľky Generálneho riaditeľstva pre energetiku (GR ENER) Mechthildy Wörsdörferovej: *„Zásada prvoradosti energetickej efektívnosti sa neuplatňuje len v oblasti práva. Táto zásada sa musí vykonávať nielen v čase krízy, ale vždy a vo všetkých odvetviach.“*

Pozrite sa na príspevky na platforme na zapojenie občanov

Príspevky na platforme sa zameriavali na deväť rozmerov väčšej energetickej efektívnosti: povedomie, energetická obnova, podpora a dotácie, mobilita, solidarita, vykurovanie, uskladňovanie zelenej energie, osvetlenie, zelené a ohľaduplné priestranstvá.

Príspevok expertov

V príprave na diskusie, ktoré nasledovali, poskytli experti z výboru pre vedomosti spätnú väzbu k obsahu prvého zasadnutia, ako aj súvisiace odborné poznatky.

DRUHÝ DEŇ

V sobotu prebiehali diskusie v podskupinách. Virtuálny formát si na začiatku dňa vyžiadal niekoľko technických úprav, ale umožnil bohaté diskusie a výmeny názorov.

Brainstorming na kľúčové témy

Účastníci v závislosti od svojej skupiny diskutovali o troch sektoroch (budovy, doprava a energetická infraštruktúra), pričom si kládli otázku, ako zvýšiť energetickú efektívnosť v týchto sektoroch, ako aj o záležitostiach prierezovejšieho charakteru (ako je sociálna spravodlivosť, EÚ vo svetovom hospodárstve a rozdielne záujmy zainteresovaných strán). Cieľom bolo vytvoriť celkový pohľad na energetický systém a jeho zložky.

Online stretnutie

Večer boli účastníci pozvaní, aby sa zúčastnili na spoločnej diskusii a uvoľnenejšom podujatí, ktoré im umožnilo zostať vo vzájomnom kontakte a užiť si priateľskú virtuálnu atmosféru.

TRETÍ DEŇ

Záverečný deň tohto zasadnutia sa začal dvomi čiastkovými plenárnymi zasadnutiami so 75 účastníkmi. Cieľom bolo, aby si účastníci vymenili názory na online zasadnutie a reagovali na odporúčania. Od prekážok k riešeniam – tieto čiastkové plenárne zasadnutia umožnili účastníkom podeliť sa o svoje osobné príbehy a skúsenosti, o to, čo sa naučili od svojej skupiny, a ďalej preskúmať nezhody a komplikácie, ktoré vznikli pri navrhovaní odporúčaní.

Stretnutie v pléne:

Účastníci sa mohli presvedčiť, že aj keď nepracovali na rovnakej téme alebo ich úvahy nevychádzali z rovnakého bodu, medzi nápadmi a riešeniami, ktoré sa v sobotu predniesli, existovali určité podobnosti a spoločné výzvy. Panelová diskusia ponúkla účastníkom príležitosť podeliť sa o jemné rozdiely medzi skúsenosťami, čím im umožnila rozšíriť si obzory a zlepšiť návrhy odporúčaní, ktoré sa dokončia počas tretieho zasadnutia. Pretrvávajú niektoré úvodné otázky, ktoré budú náplňou posledného zasadnutia tejto panelovej diskusie.

Program druhého zasadnutia

PRVÝ DEŇ	
14:30 – 15:30	Privítanie a preskúmanie prostredia Hyperfair
15:30 – 16:20	Predstavenie výsledkov prvého zasadnutia a vstupov z platformy na zapojenie občanov
16:20 – 18:00	Podrobné preskúmanie kľúčových tém z prvého zasadnutia spolu s expertmi z výboru pre vedomosti
18:00 – 18:30	Program na druhý deň

DRUHÝ DEŇ	
09:00 – 09:30	Privítanie a brainstorming o témach
11:00 – 12:15	Pracovná fáza 1: vypracovanie prvého odporúčania na jednu zo šiestich kľúčových tém
13:45 – 16:30	Pracovná fáza 2: zlepšenie jedného odporúčania, ktoré sa predstaví inej skupine Pracovná fáza 3: prekročenie rámca vlastnej skupiny, práca na odporúčaníach z iných skupín
16:30 – 17:30	Zhodnotenie a spoločenské podujatie na platforme Hyperfair

TRETÍ DEŇ	
10:00 – 11:40	Čiastkové plenárne zasadnutia: diskusia o návrhoch odporúčaní so spoluobčanmi s cieľom získať spätnú väzbu a zhromaždiť otázky na tretie zasadnutie
12:40 – 13:25	Plenárne zasadnutie: spätná väzba z čiastkových plenárnych zasadnutí a predstavenie Sylvainovho grafického záznamu víkendových diskusií
13:25 – 14:00	Zhodnotenie víkendu a program na tretie zasadnutie

[Pozrite si záznam piatkového plenárneho zasadnutia](#)

[Pozrite si záznam nedeľného plenárneho zasadnutia](#)

Postrehy expertov k šiestim kľúčovým témam

Yves Marignac, Association négaWatt, Francúzsko: *Ako funguje energetický systém? Ktorých energetických sektorov sa to týka?*

Linda Steg, psychologička: *Ako súvisí zásada prvoradosti energetickej efektívnosti s informovanosťou a so zmenou správania?*

Claudia Canevari, GR ENER Európska komisia: *Aký je súčasný stav úsilia EÚ v oblasti energetickej efektívnosti?*

Arianna Vitali, Koalícia pre úspory energie: *Aké sú hlavné aspekty regulácie a byrokracie, keď hovoríme o energetickej efektívnosti?*

Camille Defard, Energetické centrum Jacquesa Delorsa: *Aké sú príležitosti a výzvy pri pohľade na otázku zručností a pracovnej sily v súvislosti s energetickou efektívnosťou?*

Reinhard Six, nezávislý poradca, expert na financovanie energetickej efektívnosti: *Otázka „za milión“: zásada prvoradosti energetickej efektívnosti a financie?*

Stanovisko dvoch expertov, ktorí sa zúčastnili na plenárnom zasadnutí

Yves Marignac, Association négaWatt

„Energetický systém je zložitý. Aby sme ho pochopili, musíme preskúmať a zhodnotiť všetky jeho zložky. Či už hovoríme o doprave, budovách alebo energetickej infraštruktúre, musíme zabezpečiť, aby bol každý schopný urobiť rovnaké zmeny. Je to otázka sociálnej spravodlivosti. Zohľadniť musíme aj otázku energetickej závislosti. V súčasnosti sa väčšina energie používanej v EÚ dováža. Mohli by sme popremýšľať o inom energetickom systéme, ktorý by bol založený na obehovom a miestnom hospodárstve.“

Linda Steg, profesorka environmentálnej psychológie

„Ak poukážeme na environmentálne výhody zmeny správania, ľudia budú viac motivovaní konať, ak budú mať o týchto témach povedomie. Informácie, ktoré občania dostávajú, sa niekedy netýkajú uskutočniteľných alebo dostatočne atraktívnych možností na to, aby sa podľa nich dalo konať (napríklad: izolácia domov pre nájomníkov, neefektívne elektrické vozidlá, ak si ich občania nemôžu dovoliť). Musíme si uvedomiť, že spravodlivosť zvyšuje prijateľnosť nových opatrení.“

Kľúčové číslo na zapamätanie

Vystúpenia 30 podskupín

V sobotu členovia výboru pre vedomosti odpovedali na otázky pracovných skupín písomne aj počas niekoľkých živých vystúpení v podskupinách. Tieto užitočné postrehy poskytli občanom ďalšie informácie, aby pokračovali v diskusiách a práci na súvisiacich odporúčaniach, poskytli nové perspektívy, definovali kľúčové prvky, objasnili si niektoré technické aspekty alebo získali prístup k ďalším informáciám o určitej téme.

Otázky a odpovede s Josém (72) z Portugalska

Ako sa cítite po tomto víkende strávenom online?

„Cítim sa skvele, je veľmi zaujímavé počúvať rôzne otázky a názory účastníkov. Táto panelová diskusia je skutočný vzdelávací proces. Vystúpenie expertov mi pripadalo veľmi užitočné, pomohlo mi nájsť odpovede na naše otázky a hlbšie sa ponoriť do témy nastolenej počas diskusií. Teším sa aj preto, že som zostal v kontakte s niektorými občanmi, ktorých som stretol počas prvého zasadnutia, a cez víkend sme mohli opäť diskutovať.“

Ktoré hlavné výstupy zo zasadnutia si odnášate vy?

„Mohol som porovnať rozdiely medzi krajinami EÚ: tu v Portugalsku je obrovská byrokracia. Zdĺhavé postupy zaberajú veľa času, čo napríklad sťažuje zavádzanie systému založeného na obnoviteľných zdrojoch energie a investovanie doň. Mal som možnosť vidieť, ako môžu energetické spoločnosti fungovať ako riešenie na zabezpečenie dodávok energie, zabránenie plytvaniu energiou a zníženie nákladov. Takisto si myslím, že u študentov by sa na školách malo budovať povedomie o tejto téme, pretože toto je naša budúcnosť a mali by sa o nej učiť.“

Hovorili ste o panelovej diskusii so svojimi blízkymi?

„Keďže som mal nejaké technické problémy, požiadal som o pomoc dvoch mladších priateľov. Mohli sa teda niečo dozvedieť o energetickej efektívnosti, energii z obnoviteľných zdrojov, doprave, budovách, byrokracii... S účastníkmi panelovej diskusie sme hovorili o mnohých témach. Vďaka tomu som si uvedomil, aké dôležité je, aby mal každý prístup k informáciám o energetickej efektívnosti.“

Kľúčové poznatky z platformy na zapojenie občanov

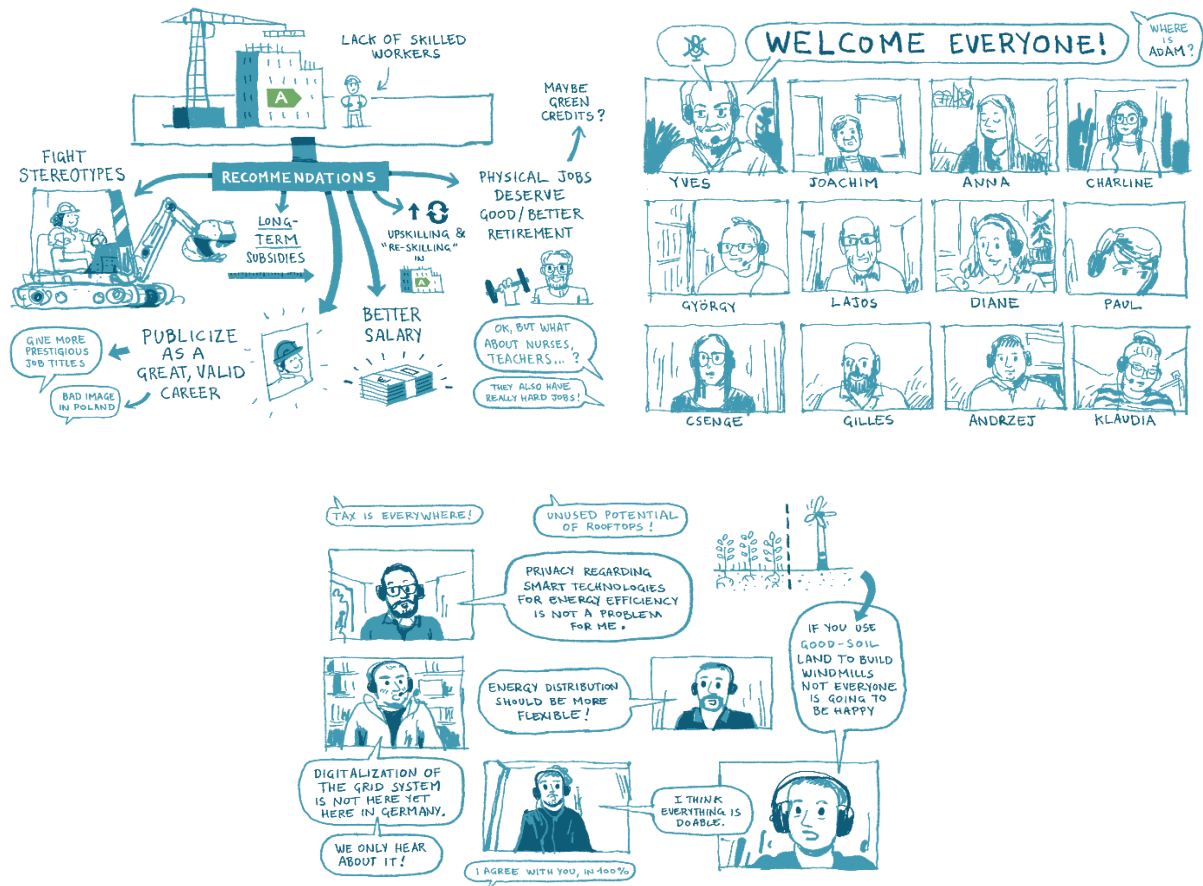
9 rozmerov a 20 tém občanov

[Pozrite si príspevky na platforme na zapojenie občanov](#)

Víkend z pohľadu nášho grafika Sylvaina Mazasa

Sylvain Mazas prezentoval vývoj diskusií počas druhého zasadnutia v grafickej podobe. Jeho nákresy svedčia o tom, ako vizuálne zaujímavým spôsobom sa dajú zachytiť diskusie na plenárnom zasadnutí a výrazne obohatiť jeho dynamiku.

Upozornenie a ciele všetkých troch zasadnutí

Prvé zasadnutie 23. – 25. februára 2024: skúsenosti občanov s energetickou efektívnosťou a pochopenie hlavných výziev pre celý energetický systém.

Druhé zasadnutie 15. – 17. marca 2024: dôraz na prechod od výziev k riešeniam a návrhom odporúčaní.

Tretie zasadnutie 12. – 14. apríla 2024: zhromaždenie, prediskutovanie a schválenie odporúčaní.